

Hodnocení bakalářské práce – oponentský posudek

Název práce: Úspěšná komunikace s osobami trpícími Alzheimerovou chorobou
Autor: Monika Strapková, DiS.

Bakalářská práce obsahuje 39 stran, 7 stran dále tvoří přílohy a abstrakt. Autorka, pracující jako sociální pracovníce v domově důchodců, se zabývá péčí o osoby trpící Alzheimerovou chorobou - AD. Zúčastnila se odborných seminářů s touto problematikou a jak v úvodu zmiňuje, téma práce zvolila proto, aby si mohla uvedené poznatky utřídit.

Práce se skládá z teoretické a praktické části.

Část teoretická se nejprve zabývá základními pojmy problematiky, dále teorií komunikace, její aplikací a specifiky při práci s nemocnými AD. K úvodní kapitole lze mít výhrady, že pro přehlednost by bylo vhodnější klíčovou problematiku – Komunikace, Alzheimerova choroba zařadit do zvláštních kapitol. Obě témata by bylo dále vhodné více rozpracovat, u AD např. zmínit diagnostická kritéria MKN – 10, u videotréninku autorka pouze popisuje, kdo metodu využívá, preterapie je vysvětlena značně vágně atd. Rozpracování témat by bylo účelné i proto, že by se autorka se zmiňovanou problematikou seznámila hlouběji a mohla se snáz vyvarovat nepřesností v teoretické části: „Komunikace je součástí každého IP vztahu, ve kterém se jednotlivý(i) účastníci navzájem ovlivňují“ (7) – zde by měl být správně širší pojem interakce, neboť ovlivňovat se mohou v IP vztahu i osoby, které spolu nekomunikují. Velmi stručná a zde již spíše nedostatečná je i definice úspěšné komunikace. Teoretická část je také problematicky členěna a tak např. v kapitole Potřeba úspěšné komunikace se autorka věnuje takřka výlučně, vyjma krátkého úvodu, způsobu vedení a komunikaci při práci s nemocnými AD, ačkoliv se touto problematikou zabývá dále v kapitole Principy a metody úspěšné komunikace. Chybí tak zde podrobnější samostatná kapitola věnovaná obecné teorii komunikace (týkající se i lidí netrpících AD) a tedy možné srovnání, na které upozorňuje autorka v úvodu. Přestože lze pochválit autorku práce za obhajobu individuálního přístupu k nemocným, v některých kapitolách neodůvodněně zobecňuje: „... lidé s AD nedokáží rozlišovat vzniklé situace. Vše vnímají bezprostředně, bez návaznosti na cokoli minulého.“ (13). Velmi problematické, či dokonce nesprávné, je i tvrzení, které autorka definuje jako základní pravidlo v komunikaci (zde dokonce uvádí se seniorem, toto slovo zaměňuje za osobu nemocnou AD prakticky v celém textu) tj. že pracovník by se měl, než začne samotnou komunikaci, odpoutat od vlastních pocitů (17).

Teoretická část textu trpí gramatickými chybami, y/i (7 a jinde), několikrát autorka v textu uvádí slovo „vézt“ ve smyslu vedu apod., i stylistickými neobratnostmi, viz níže.

Největší slabinou bakalářské práce je však praktická část, která je jednak nevhodně členěna, (chybí zvláštní kapitoly věnující se cílům, hypotézám, metodě, diskuzi ad.) a jednak obsahuje zásadní chyby metodologické. Z výsledků lze pak velmi diskutabilně, respektive není možné, odvodit i to, oč autorka ve výzkumu pravděpodobně usilovala – „dokreslit skutečné možnosti seniorů trpících AD a částečné přiblížení problémů či narušení vidění světa a vnímání času“.

(?)

Metodologické chyby praktické části:

1. Malý počet osob tvořících výzkumnou skupinu, zcela chybí kontrolní skupina.
2. Re – test metodou MMSE je aplikován u zkoumaných osob v nestejných časových odstupech.
3. Autorka do testu MMSE včleňuje i naprosto jiný test, který se používá ke screeningu kognitivních funkcí, aniž na to v textu kdekoli upozorňuje (Clock test).

4. Autorka neodůvodněně zobecňuje, i vzhledem k metodologii, výsledky výzkumu: „Ze zjištěných výsledků můžeme předpokládat, že pokud si senior zachová pozitivní vztahy se svou rodinou a okolí(m), není stížen depresí či apatií k různým denním činnostem a je motivován pro účast na různých akcích (kulturních, terapeutických...) není gradace nemoci tak mohutná i v určitých stádiích (prvních) je možné ji i udržet relativně dlouho na stále úrovni.“

Tento závěr nezohledňuje např. významnou patofyziologickou spouletologii depresivní epizody i deteriorace kognitivních funkcí u neurodegenerativních onemocnění typu AD a není jej, takto obecně formulovaný, možno považovat za korektní.

I když praktická část má u bakalářské práce fakultativní charakter, jistě by bylo vhodné, pokud se již autorka hodlá věnovat výzkumu, seznámit se alespoň v základech s jeho metodologií. Daleko vhodnější, a domnívám se, že i ilustrativnější, by v opačném případě bylo věnovat praktickou část podrobné kasuistice pacienta trpícího AD.

Přes tyto závažné výhrady lze pozitivně hodnotit autorčin přístup k nemocným, vycházející z principu individuálnosti a respektu k lidské důstojnosti. Práce tak v teoretické části poměrně dobře vystihuje nejpodstatnější principy práce s nemocnými AD a kritéria bakalářské práce tak, přes zmíněné nedostatky, pravděpodobně splňuje.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.

Navržené hodnocení: dobře.

26.5.2006

Mgr. Radek Stehlík